

La primera crisi

Lallargament de la polèmica sobre l'obscura actuació a Andalusia de Juan Guerra, germà del vice-president Alfonso Guerra, indica que per primera vegada des de 1982 un escàndol d'aquesta mena ha afectat poc o molt (això encara s'ha de veure) l'equilibri intern del bloc socialista i demostra que efectivament la correlació de forces ha canviat. Hi hagi o no dimissions, cosa difícil d'esperar atesos els antecedents, es pot parlar de la primera crisi interna socialista després de les eleccions d'octubre. Ningú, ni tan sols el vice-president, no està disposat a jugar-se-la per aquest cacic local, per aquest *parvenu* a la política, l'únic mèrit del qual és ser germà d'Alfonso Guerra.

Des del punt de vista polític, la cúpula socialista ha palesat el colp i alguns caps, sobretot andalusos, han ensenyat les dents i fins i tot els ganivets per desmarcar-se de l'enujós incident. Aquesta vegada sembla indiscutible que Juan Guerra va protagonitzar diverses actuacions irregulars i altres escassament honorables, i que en qualsevol cas ha fet una fortuna a recer del seu cognom i del seu parentiu. A partir d'aquí al PSOE se li han plantejat dos problemes de fons. Primer, com van permetre els dirigents socialistes, especialment els delegats del govern a Andalusia Leocadio Marín i Tomás Azorín, aquestes activitats que comprometien tan estúpidament el partit i el vice-president d'una manera pública. Cal retrocedir a l'afer d'aquell ex-governador d'Alacant, Octavio Cabezas, per trobar un cas semblant, que fos més o menys admès pels més alts responsables del país. La diferència és que en aquella ocasió n'hi hagué prou amb una destitució fulminat per tapar l'escàndol, mentre que aquesta vegada

no. ¿Per què?.

¿GUERRA, UN PETIT DICTADOR?

Doncs, perquè les activitats de Juan Guerra han fet cristal·litzar totes les sospites, totes les denúncies (certes o no) que acusen Alfonso Guerra de ser un poder fàctic, de tenir un bras molt més llarg del que li correspon a un vice-president, i que actua sovint com un petit dictador sense controls, ni escúpols. Si la història de Juan Guerra (o els seus secretaris, tant se val) hagi fet baixar passatgers dels avions per tenir lloc ell i els seus escortes?. ¿No pot ser veritat que hagi obligat altres autoritats locals a prendre decisions en contra del seu paper?. ¿No pot ser que hagi influït en els dirigents de TVE?. Això, que fins ara s'havia negat sempre oficialment, ara apareix com una certesa (amb raó o sense) als ulls de l'opinió pública. Per aquesta raó, el president González reconeix que el seu lloctinent està afectat i una part de l'oposició empeny per aconseguir la dimissió d'Alfonso Guerra o almenys afeblir-lo tant políticament que no pugui resistir un nou assalt.

Ara bé, l'afer conté moltes més lliçons. Per exemple, l'escàndol de Juan Guerra parteix d'una xoriçada d'anar per casa: l'ús indegut d'un despatx oficial des d'on repartia recomanació, és a dir el tràfic d'influències, està molt arrelada en la psicologia social dels espanyols. Es demanen recomanacions encara que no calguin per poder presumir d'amistats influents. En aquest cas la referència última era el mateix i totpoderós Alfonso Guerra i les portes, vés per on, s'obrien, començant per les de la delegació del govern a Andalusia. El senador mala-

gueny Bolín, per citar un altre afer, va originar un altre escàndol perquè es va deixar pescar a Gibraltar amb uns gramets de cocaïna. Ni tan sols era un narcotraficant d'envergadura.

Les diverses reaccions entre els partits de l'oposició han mostrat la dificultat de formar un *front a la grega*, és a dir d'actuar tots plegats contra el PSOE per fer doblegar els genolls al govern, ara que ha vist retallada la seva hegemònia parlamentària. D'altra banda, continua la confusió en el Congrés de Diputats sobre el seu paper fiscalitzador per mitjà de comissions d'investigació. A la tossuda resistència del Grup Socialista a autoritzar-ne cal sumar-hi el mal record que han deixat experiències anteriors en aquest terreny. Els socialistes al·leguen fonamentalment que el Parlament no pot entrebancar les actuacions del poder judicial, i seria realment xocant que la Cambra digués que no hi ha res d'estrany en un assumpte i que els jutges emetessin una condemna, o viceversa. El problema és que massa sovint els tribunals han de dilucidar per la via penal conductes amb un fort contingut polític, quan en realitat caldria separar bé els dos aspectes. El Parlament s'hauria d'encarregar de les responsabilitats polítiques i els tribunals solament de les penals o civils. Aquest tall, el sistema espanyol encara no l'ha sabut fer, i això provoca unes inhibicions escandaloses del Parlament i una sobrecàrrega política del poder judicial. Seguint l'experiència d'altres països potser aquí podria ser molt útil el Senat que tothom vol renovar i que ningú no ho fa.

EL PSOE ES VESTEIX DE PROGRESISME

El cas *Juan Guerra* pot provocar una fugida endavant del PSOE i del govern. En efecte, les acusacions de corrupció i de frau serien compensa-

des per una sèrie de propostes progressistes, alguna de les quals ja s'han mig anunciat. Per posar un cas, la reforma del Codi Penal pel que fa a l'avortament en el sentit d'ampliar-ne els casos d'autorització.

O una altra reforma del Codi Penal per regular d'una vegada el tràfic d'influències, amb el benentès que això afectaria únicament la part penal i no la política, tal com he dit abans. I fins i tot pot ajudar a tancar el pacte social amb els sindicats. L'acord assolit divendres passat entre CCOO, UGT i el govern sobre el deute social a funcionaris i pensionistes és un sòlid indicatiu d'aquesta tesi. Amb el flanc popular al descobert, el PSOE no es pot arriscar a una nova picabaralla amb els sindicats i els partits a la seva esquerra. Ara més que mai ha d'aparèixer com un partit de progrés i en connexió amb les aspiracions del seu electorat. Si la gent copsa aquest nou missatge, és possible que finalment li perdoni l'*afer Juan Guerra* com un pecat sense importància; fins i tot admetria que Alfonso Guerra ha estat enganyat pel seu germà i els seus secretaris. Llavors només caldria que el botxí ensenyés al poble el cap d'un Juan Guerra acabat de decapitar a la Plaça Major de Madrid.

De tota manera, la política estatal viu encara les indecisions i imprecisions derivades de les eleccions d'octubre. Ningú no ha ensenyat ben bé encara les seves cartes, especialment el govern, i el altres esperen. Per exemple, si els sindicats arriben a una entesa amb el govern, ¿fins a quin punt hauria de variar la seva estratègia Izquierda Unida, que ha basat la seva actuació en els desacords del 14-D? Caldrà esperar els resultats de les diverses investigacions parlamentàries i els pròxims debats parlamentaris abans de calibrar ben bé l'impacte de l'escàndol Juan Guerra.

Josep M. Sanmarti.